

Обосновка към методология и критерии за подбор на операция „Подкрепа в областта на гражданската готовност в училищното образование (чрез подбор)“

По операцията се осигурява финансиране за изпълнение на следните дейности, които задължително трябва да бъдат включени във всяко проектно предложение:

Дейност 1. Обучения на ученици в училищна среда чрез организиране и провеждане на учебни и демонстрационни занимания и дискусии по гражданска готовност за:

- **Евакуационни процедури за реакция в извънредни ситуации, основи на първа медицинска помощ, основни правила за оцеляване и др.;**

В рамките на обучения по евакуационни процедури за реакция в извънредни ситуации, основи на първа медицинска помощ, основни правила за оцеляване и др. по дейност 1 следва да бъдат включени **минимум 80%** от всички ученици в училище-партньор, изчислени спрямо общия брой ученици в училището през учебната 2026/2027 година.

Базовото обучение по гражданска готовност в училищна среда включва теоретична и практическа част. Провежда се в рамките на 5 (пет) учебни часа, следва да обхваща темите: „Реакция при наличие на радиационна среда“, „Оказване на първа помощ“, „Реакция при земетресения“, „Реакция при наводнения“, „Реакция при пожари“, „Реакция при химическо замърсяване“ и „Киберсигурност“ и да е съобразено със съответния етап на училищното образование (начален; прогимназиален; гимназиален).

При провеждане на обученията по Дейност 1 следва да се прилагат рамковите пакети от учебтелни материали за базово обучение по гражданска готовност в училищна среда на ученици от начален, прогимназиален и гимназиален етап, разработени по операция „Създаване на условия за провеждане на обучения по гражданска готовност в системата на училищното образование“ след официалното им утвърждаване (одобрение) от Министерство на образованието и науката (МОН). До утвърждаването (одобрението) им базовите обучения по гражданска готовност в училищна среда следва да се организират и провеждат в съответствие с горепосочените изисквания за времева продължителност, тематичен обхват и при съобразяване със съответния етап на училищното образование (начален; прогимназиален; гимназиален) и приложимата нормативна уредба.

В случай, че в базово обучение по гражданска готовност са включени и ученици със специални образователни потребности, за целите на тяхното обучение материалът и преподаването му следва да бъде съобразен с потребностите им.

Допустимо е закупуване на оборудване и софтуер за гражданска готовност на училищата, вкл. необходими за обученията на учениците в училищна среда, както и материали за обучения.

- **Социално-емоционални умения и психологическа устойчивост на учениците в контекста на извънредни ситуации, насърчаване на доброволчеството, оказване на помощ и подкрепа на ученици със СОП, ученици с увреждания, ученици от маргинализирани групи и др.;**

Обученията за развитие на социално-емоционални умения и психологическа устойчивост на учениците в контекста на извънредни ситуации, насърчаване на

КН.ПО.П.0726 – за информация

доброволчеството, за оказване на помощ и подкрепа на ученици със СОП, ученици с увреждания, ученици от маргинализирани групи, са с продължителност от 4 (четири) учебни часа и са съобразно идентифицираните нужди на целевите групи. Учениците, които ще преминат тези обучения следва да преминат и обучения по евакуационни процедури за реакция в извънредни ситуации, основи на първа медицинска помощ, основни правила за оцеляване и др. (базово обучение по гражданска готовност в училищна среда).

При провеждане на обученията за развитие на социално-емоционални умения и психологическа устойчивост, следва да се прилагат разработените и апробирани методика/инструменти/модел за социално-психологическа/емоционална подкрепа на ученици, разработени от Министерство на образованието и науката по проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“, реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020.¹

На етап кандидатстване кандидатът следва да представи подробна информация за планираните обучения (теми, класове и етапи на училищното образование, които ще бъдат обхванати, примерен брой групи и ученици в група, план-график за провеждане на обученията и др.).

Дейност 2. Обучения на ученици с практическа насоченост в извънучилищна среда в областта на гражданската готовност, чрез организиране и провеждане на лагери за гражданска готовност, реакция в извънредни ситуации и оцеляване.

В рамките на дейност 2 се организират и провеждат тридневни лагери на ученици за гражданска готовност, реакция в извънредни ситуации и оцеляване, в извънучилищна среда. Лагерите включват учебни и демонстрационни занимания, практически упражнения, симулации на кризисни ситуации и дискусии.

Обученията по гражданска готовност в извънучилищна среда се реализират в рамките на поне 10 (десет) учебни часа, обхващат темите: „Реакция при наличие на радиационна среда“, „Оказване на първа помощ“, „Реакция при земетресения“, „Реакция при наводнения“, „Реакция при пожари“, „Реакция при химическо замърсяване“ и „Киберсигурност“ и следва да са съобразени със съответния етап на училищното образование (начален; прогимназиален; гимназиален) и при спазване на приложимата нормативна уредба. Обучителните материали следва да създават възможности за прилагане на различни методи и подходи на обучение, в т.ч. интерактивни, игрови, изследователски.

Учениците, включени в дейност 2, следва да са преминали базовото обучение по гражданска готовност за евакуационни процедури за реакция в извънредни ситуации, основи на първа медицинска помощ, основни правила за оцеляване в рамките на дейност 1.

При провеждане на обученията по Дейност 2 следва да се прилагат рамковите пакети от обучителни материали за обучение по гражданска готовност в извънучилищна среда на ученици от начален, прогимназиален и гимназиален етап, разработени по операция „Създаване на условия за провеждане на обучения по гражданска готовност в системата на училищното образование“ след официалното им утвърждаване (одобрение) от Министерство на образованието и науката (МОН). До настъпването на този момент обученията по гражданска готовност в извънучилищна среда следва да се организират и провеждат в съответствие с горепосочените изисквания за времева продължителност, тематичен обхват и при

¹ https://www.mon.bg/nfs/2023/09/modeli-trening-za-krizi_26092023.pdf

КН.ПО.П.0726 – за информация

съобразяване със съответния етап на училищното образование (начален; прогимназиален; гимназиален) и приложимата нормативна уредба.

В рамките на дейността е допустимо закупуване на материали за провеждането на обученията на ученици с практическа насоченост в извънучилищна среда в областта на гражданската готовност.

На етап кандидатстване кандидатът следва да представи подробна информация за планираните лагери (теми, видове занятия, класове и етапи на училищното образование, които ще бъдат обхванати, примерен брой групи и брой ученици, начин на подбор на участниците, план-график за провеждане на лагери и др.).

Дейност 3. Обучения на педагогически специалисти и непедагогическия персонал, свързани с гражданската готовност

Дейност 3 включва организиране и провеждане на двудневни обучения на педагогически специалисти и непедагогическия персонал, без квалификационни кредити, по задължителните теми на обученията по дейност 1 и дейност 2, свързани с гражданската готовност за защита и реакция при кризи, както и оказване на психологическа и социално-емоционална подкрепа на учениците, вкл. оказване на помощ и подкрепа на ученици със СОП, ученици с увреждания, ученици от маргинализирани групи и др.

В рамките на дейността едно лице може да участва в повече от едно обучение за целия период на проекта, на различна тема, но се отчита еднократно по съответния индикатор.

На етап кандидатстване кандидатът следва да представи подробна информация за планираните обучения (теми, примерен брой групи и брой участници в група, план-график за провеждане на обученията).

На етап кандидатстване кандидатът следва да представи доказателства за проведени обсъждания с представители на родители, педагогически специалисти и ученици от училището и кратки протоколи (1-3 страници), съдържащи информация за обсъдените теми, свързани с проектното предложение, предвидените дейности и за взетите решения. Обсъжданията следва да бъдат насочени към осигуряване на информираност, принципно съгласие и ангажираност на целевите групи при подготовката и изпълнението на проекта. Протоколите следва да са придружени от снимков материал и присъствени списъци, както и публикувана покана за провеждане на обсъжданията на интернет страницата на училището-партньор.

На етапа на оценка на проектните предложения Управляващият орган извършва проверка за липса на двойно финансиране на кандидати/партньори по процедури „Подкрепа в областта на гражданската готовност в училищното образование (чрез подбор)“ и „Подкрепа в областта на гражданската готовност в училищното образование (директно предоставяне)“.

Бюджетът на операцията е планиран в размер на 15 000 000 евро, като дизайнът на операцията предвижда структуриране в 3 компонента на разполагаемия ресурс в съответствие с поет ангажимент в Споразумението за партньорство на Република България за 2021 – 2027 г. 50% от общото европейско финансиране за всички по-слабо развити региони на страната по ЕФРР, ЕСФ+ и КФ да се разпределят за трите региона в Северна България, както следва:

КН.ПО.П.0726 – за информация

- Компонент 1 – По-слабо развити региони (Северозападен район, Северен централен район и Североизточен район,): 7 500 000 евро;

- Компонент 2 – По-слабо развити региони (Югоизточен район и Южен централен район): 5 000 000 евро;

- Компонент 3 – Регион в преход (Югозападен район): 2 500 000 евро.

Проектите са с продължителност до 24 месеца, но не по-късно от 31.12.2030 г., с максимален размер на БФП на проект от 200 000 евро.

Индикаторите по операцията са следните:

Общи индикатори за изпълнение:

- ЕЕСО06 Брой на децата на възраст под 18 години – 78 058

Индикаторът измерва броя на учениците от всички етапи и степени на училищното образование (от I до XII клас) на възраст до 18 г., които в рамките на операцията са преминали обучение по гражданска готовност в училищна среда, независимо дали ученикът е преминал обучения за развитие на социално-емоционални умения и психологическа устойчивост по дейност 1 и обучения с практическа насоченост в извънучилищна среда в областта на гражданската готовност по дейност 2. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.

- ЕЕСО07 Участници на възраст 18-29 години – 7 093

Индикаторът измерва броя на учениците основно от XI и XII клас на възраст на 18 и повече години, които в рамките на операцията са преминали обучение по гражданска готовност в училищна среда, независимо дали ученикът е преминал обучения за развитие на социално-емоционални умения и психологическа устойчивост по дейност 1 и обучения с практическа насоченост в извънучилищна среда в областта на гражданската готовност по дейност 2. Показателят НЕ измерва броя на педагогически специалисти и/или непедagogически персонал на възраст между 18 и 29 години, включени в дейности по процедурата. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.

- И.П.5. „Брой на учениците, участници в практически обучения по гражданската готовност в извънучилищна среда по Дейност 2“

Индикаторът измерва броя на учениците, преминали практически обучения по гражданската готовност в извънучилищна среда по Дейност 2. Стойността на индикатора следва да е равна или по-малка от сбора на индикатор ЕЕСО06 „Брой на децата на възраст под 18 години“ и ЕЕСО07 „Участници на възраст 18-29 години“.

Специфични индикатори за изпълнение:

- SOI 5.1 Обучени педагогически специалисти и непедagogически персонал – 6 761

Индикаторът измерва броя на обучените педагогически специалисти и непедagogически персонал в училищата, преминали и завършили успешно обучения по процедурата, удостоверено със сертификат. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко обучения е участвало.

- SOI 5.2 Подкрепени училища в областта на гражданската готовност – 344

Индикаторът измерва броя на училищата (държавни, общински и частни) от всички етапи и степени на училищното образование, които са получили подкрепа в областта на гражданската готовност в рамките на процедурата. Едно училище се брои еднократно.

КН.ПО.П.0726 – за информация

Специфичен индикатор за резултат:

- SRI 5.1.– Дял на учениците, повишили своите знания и умения в областта на гражданската готовност – 56 %

Индикаторът измерва процента на учениците от I до XII клас, повишили своите знания и умения в областта на гражданската готовност чрез преминаване на задължителен пакет от теми в обучения за гражданска готовност в училищна и/или извънучилищна среда по приоритет 5 на Програма „Образование“ 2021-2027 спрямо общия брой на учениците от I до XII клас в България по данни на Националния статистически институт за учебната 2029/2030 година. Индикаторът се отчита служебно от Управляващия орган на Програма „Образование“ към Европейската комисия при приключване на операцията.

Прогнозната стойност на индикатора е формирана на базата на предвидените индикатори за продукт, отчитащи ученици, които ще бъдат включени в дейности по Приоритет 5 като е изчислен процент спрямо средния общ брой на учениците от I до XII клас за последните 4 учебни години - 710 618. Взета е предвид и тенденцията за увеличение на учениците през последните шест учебни години (от 2019/2020 до 2024/2025) с около 6 хил. по данни на НСИ, като може да се очаква, че до 2029/2030 общият брой на учениците няма да надхвърли 720 000 и съответно влиянието върху стойността на индикатора ще е под 1%.

По операцията ще се прилага опростено отчитане на разходите, поради което ще се актуализират единичните разходи (когато е приложимо), използвани по други операции на Програма „Образование“, като се вземат предвид и нарастващите през последните години разходи, вкл. за възнаграждения на учителите и непедagogическия персонал.

Финансирането на дейностите по настоящата операция е по реда на чл. 53, параграф 1, буква д) на Регламент (ЕС) 2021/1060 и се предоставя под формите, посочени в чл. 53, параграф 1 букви а) – г) на същия Регламент, по-специално под формата на еднократна сума до 200 000 евро по смисъла на член 53, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) 1060/2021 г. (съответно чл. 55, ал. 1, т. 3 от ЗУСЕФСУ).